

DAGENS FRÅGOR

Misslyckad export

Fondernas fader, Rudolf Meidner, har suckat sig igenom en TT-intervju.

Oavsett EG-medlemskap eller inte kommer Sverige genom den ökande internationaliseringen att tvingas till en anpassning till omvärlden, och Meidner säger:

— Jag ser betydande risker om Sverige förlorar sin autonomi och inte kan bedriva en egen ekonomisk politik.

Meidner är med andra ord orolig för att det skall bli svårare att driva en socialistisk expansionspolitik som avskräcker utländska investerare och gör oss fattigare än andra folk. Det är hans huvudvärk. Vissa skulle nog betrakta Meidners farhågor som rätt så lysande utsikter.

Vad gör då en socialist som blivit besegrad av verkligheten på hemmaplan? Jo han åker på turné med sitt budskap. För ett år sedan var Meidner i Bratislava i Tjeckoslovakien och föreläste för en stor samling ekonomer och andra akademiker från Östeuropa. Ämnet var Ekonomisk demokrati — Sveriges tredje väg, en rubrik som gav Meidner goda möjligheter att tala sig varm för socialism av svensk sort. Alltid lurade han väl någon, åtminstone för en stund. Dock bör Meidner minnas ett par saker innan han går helt upp i sin idé-export. Det första är att sammetsrevolutionen i Tjeckoslovakien skedde *mot* socialismen, inte för, det andra att verkligheten är en lika obeveklig fiende på andra sidan den svenska gränsen.

TV och kriget

Kriget i Persiska viken hade bara pågått någon vecka då man kunde konstatera, att det skulle komma att behandlas på ett nytt sätt i media, i radio och i tidningarna och särskilt i TV. Det ifrågasattes om inte detta skulle bli ett TV-krig, dvs ett krig som skulle kunna följas i TV. Så blev det inte. De krigförande släppte inte fram journalisterna. De ville inte tala om för varandra hur stora förlusterna blivit eller vad man tänkte göra dagen därpå. Detta var alldeles naturligt men upprörde flera kommentatorer.

I motsats till Vietnamkriget kunde man inte omedelbart kasta sig över USA. Det kunde inte hjälpas: Saddam Hussein hade angripit och erövrat ett litet grannland, FN tog otvetydig ställning för den angripne. Befolkningen i Kuwait behandlades på det grymmaste sätt. I bakgrunden fanns också Iraks långa krig mot Iran och man påmindes om morderna på kurder, invånare i Irak sedan sekler men nu dömda att dö för Iraks kemiska vapen, som provkördes på dem. Det var svårt att ta ställning mot USA, särskilt som Irak började angripa också Israel och andra länder behövde skydd mot att bli erövrade av Saddam Hussein.

Vad gjorde i detta läge TV i Sverige. Jo, man skickade ut reportrar på gatorna och in i skolorna och ställde ständiga, likadana frågor: "Är du orolig? Är ni nervösa inför kriget? Är ni rädda för ett världskrig som kan börja snart?" Lägg till efter ordet krig vad frågeställarna inte vågade komma med, orden "som USA börjat". Men de orden hängde i luften.

I ärlighetens namn bör tilläggas, att frå-

gan om rädsla för terrorister också kunde förekomma, men att det var Saddam Hussein som uppmanat till terrorism nämndes sällan.

Att de flesta människor hoppades på ett snabbt slut på kriget och en snar fred är nog ett faktum. Kyrkorna underströk förhoppningarna. Mer eller mindre högljutt talade de om att vi borde vända oss direkt till Vår Herre och be om fred. I ett stift, kanske i flera, skulle kyrkklockorna ringa en hel timme en bestämd dag och tid. Det låg något egendomligt i detta. Förr ringde man i kyrkklockorna för att en fiende hotade och värnpliktiga skulle inställa sig vid sina förband för att gå i krig. Nu ringde kyrkklockorna, alla på en gång, för att Vår Herre skulle höra det och handla därefter.

Ett annat drag har varit att få barn att uttala sin oro. Att ungdomar har sina meningar är begripligt. Men hur är det med små barn i förskolor eller i den yngsta skolåldern? Det har förekommit att de skulle författa böner om fred, böner som lästes i kyrkan. Det var rörande att höra dem. Men varifrån kom deras oro? Vad barnen fått veta var väl att någon – vem? – börjat kriga och döda andra. Om lärarna inte ville påverka dem, fanns ju både kyrkan och TV.

Är inte detta något för våra energiska fredsforskare att tänka på? Om sådant sker nu, då faran för vårt land måste anses vara ganska obetydlig, hur blir det i en verkligt kritisk situation? Fred är inte något självklart. Vi bör ha lärt oss att krig

kan komma, åtminstone i vår närhet. Skall TV också då gå ut på gatorna för att sprida oro, eller skall den dag komma då också reportrarna vänder sig till Vår Herre? De kan komma att behöva det.

Nöjd, nöjdare, nöjdast

Alla inblandade förklarade sig nöjda när storstadsförhandlaren Bengt Dennis avslutade sitt uppdrag och stockholmspolitikerna kommit överens om att bygga ut leder och kollektivtrafik för 28 miljarder kronor.

Regeringen var också nöjd, framkom det. Det har den sannerligen all anledning att vara.

För med borgerlig hjälp har det statsbärande partiet klarat sig ur en mycket besvärlig sits. Under intensivt röskjutande har socialdemokraterna i Dennis-förhandlingarna – i kompromissviljans namn och med Stockholms bästa för ögonen – lyckats avlägsna sig från en omöjlig position både vad gäller biltullar i innerstaden och Österleden.

Sanningen är ju att Stockholms socialdemokrater före storstadsförhandlingen fått bakläxa av opinion och regering i dessa frågor. Inför valet hade man en utsökt dålig position i Stockholm.

Nu är den förmodligen betydligt bättre när man "övertalats" att skjuta på biltullarna och i praktiken acceptera hela Ringen.